

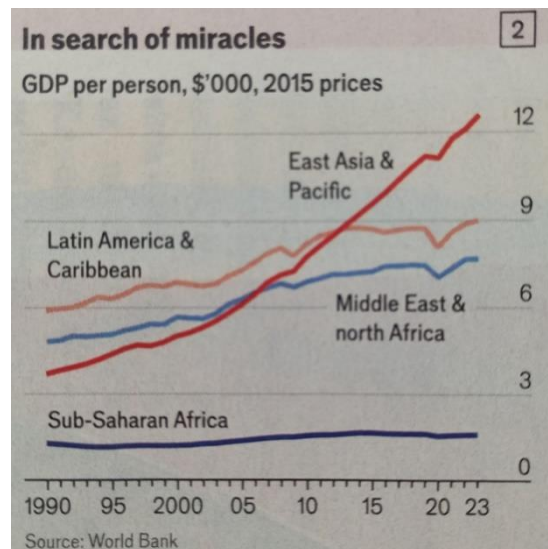
Megállt a szegény országok felzárkózása

(*The Economist*, September 21st 2024: Economic Development. End of the Road – Kiss Károly: ismertetése)

Ma 1 milliárd emberrel kevesebb él az extrém szegénység (napi 2,15 dollár jövedelem) küszöbe alatt, mint 2000-ben. Ez óriási javulást jelent; a baj, hogy az az évszázad első 15 évében történt meg, és 2015 óta nincs változás. Azaz: az elmúlt tíz év a világ legszegényebb országai számára nem hozott semmilyen javulást:

Az egyes térségeket tekintve egyedül a kelet-ázsiai és a csendes-óceáni országokban nőtt folyamatosan az egy főre jutó GDP – már 12 ezer dollár fölött van. (A magyar érték nominálisan kb. 22 ezer dollár/fő.) A latinamerikai és közép-keleti, észak-afrikai országok mutatója a 8-9 ezer dolláros kategóriába tartozik; Fekete-Afrika reménytelenül le van maradva.

A szegénységbe-beragadottság néhány jellemzője:

- malária: ha a fertőzöttek száma 2012 után ugyanúgy csökkent volna, mint előtte: ma már csak feleannyian lennének betegek
- 2000 és 2016 között a gyermekhalandóság 79-ről 42-re esett ezer születésre számítva; azóta viszont csak csekély változás történt; most 37 a mutató
- az általános iskolások aránya az iskolakötelezettek körében 2000 és 2015 között 56-ról 81 százalékra nőtt; azóta nem változott.

700 millió ember ma még mindig extrém szegénységben él, és 2.8 milliárd nem kerül közelebb a magasabb életszínvonalú országokhoz; azaz 3,5 md földlakó szenved a szegénységtől.

A gazdasági elméletek értelmében a szegény országok olcsó munkaereje és természeti kincsei kellene, hogy vonzzák a befektetőket, a Világbank is sok programot indít és az IMF is

megteszi a magáét. A gyakorlatban azonban gazdaságaik stagnálnak. A világ 58 legszegényebb országa, 1,4 milliárd ember lakhelye, 2004 és 2014 között évi átlagban 3,7 százalékos gazdasági növekedést ért el, szemben az OECD-országok 1,4 százalékos növekedésével. 2015 óta azonban ez a felzárkózási effektus nem érvényesül.

Az egyik ok: **megszűnt a nagyarányú segélyezés**. 2005-ben a világ 72 legszegényebb országa olcsó kölcsönök, adósságelengedés és segélyek formájában állami kiadásai 40 százalékát kitevő segélyhez jutott. Ebből leginkább az egészségügyi és az oktatási rendszer profitált. Ma már ez az arány csak 12 százalék. A segélyek pl. papíron tavaly is nőttek 2 százalékkal. De ezek 18 százalékát a gazdag országok a saját területükön költik el a menekültekre (!).

[Micsoda esztelenség! Ha ezt a pénzt a menekültek származási országaiban költenék el gazdaságfejlesztésre, vagy a jóléti rendszerekre, nyilván kevesebb lenne a menekült...]

Emellett a bilaterális segélyek 16 százalékát klímavédelemre költik a szegény országokban – tíz évvel korábban ez még csak 2 % volt.)

Egy kevésbé ismert, de fontos összetevő: *a kínai infrastruktúrafejlesztés elapadása*. 2012-ben a kínai fejlesztési bankok még 30 md dollár értékű kölcsönt nyújtottak a fejlődő országoknak; 2021-ben ez 4 milliárdra apadt. A legfájdalmasabb azonban e szegény országok egészségügyi rendszerét fejlesztő támogatások elmaradása.

A helyzet kétségbeejtő: egy átlagos szegény országnak a jelenlegi trendeket figyelembe véve 170 évre lenne szüksége a gazdag országok jövedelmi szintje felének az eléréséhez!

A közgazdaságtan, a fejlődéstudományok tanácsalanok. Nincs ötletük, hogyan kellene őket kihúzni a bajból. A jelenlegi trendek szerint 2040-ben 4 milliárd ember fog élni a szegény, lassú növekedésű országokban.

Köln, 2025. jan. 21.

